

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/42/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113216350
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5113216350.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti odporcom: 1/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. XXX, 2/ P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. XXX, v konaní o zaplatenie sumy 2.920,14 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 4C/281/2013-63 zo dňa 22. 08. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 4C/281/2013-63 zo dňa 22. 08. 2014 vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh zamietol a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Odporcom v rade 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Vo zvyšnej časti (veta prvá výroku) zostáva rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 4C/281/2013-63 zo dňa 22. 08. 2014 nedotknutý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcom v rade 1/ a 2/ podľa § 497, § 502, § 503 ods. 1 veta prvá, § 504, § 506, § 303, § 306 ods. 1, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády 87/1995 Z. z., povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.315,12 Eur s úrokom z omeškania vo výške 7,7% ročne zo sumy 1.315,12 Eur od 01.05.2014 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Odporcom v rade 1/ a 2/ podľa § 142 ods. 2 O.s.p. náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že z predloženého výpisu z účtu mal preukázané, že odporcovi v rade 1/ bol poskytnutý úver vo výške 4.735,60 Eur, súčasne navrhovateľ účtoval odporcovi v rade 1/ poplatky dohodnuté v článku II. bod 3 zmluvy o stavebnom úvere vo výške 49,79 Eur za spracovanie úveru a vo výške 16,60 Eur za vydanie zmenky, celkovo tak bol odporca v rade 1/ povinný zaplatiť 4.801,99 Eur. Odporca v rade 1/ splatil navrhovateľovi len sumu 3.486,87 eur; rozdiel, na úhradu ktorého bol preto zaviazaný spolu s odporcom 2/ ako ručiteľom, predstavuje sumu 1.315,12 Eur. Prvostupňový súd priznal navrhovateľovi v súvislosti s dôvodne uplatnenou sumou aj požadovaný úrok z omeškania. Okresný súd zamietol uplatnený návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 1.605,02 Eur, spolu s úrokom z omeškania s odôvodnením, že v uvedenej sume boli zahrnuté poplatky za vedenie účtu, za zmenu splátkového kalendára a za upomienky, ktoré však neboli účastníkmi dohodnuté v zmluve, ale boli obsiahnuté len v sadzobníku, spolu s priebežne účtovanými úrokmi, ktoré boli vypočítané nielen z istiny, ale aj z úrokov a poplatkov, a priebežne účtovanými úrokmi z omeškania, ktoré boli počítané tiež z nedôvodne uplatnených poplatkov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny, tak že odvolací súd jeho návrhu v celom rozsahu vyhovie.

Uviedol, že odporcom neúčtoval po 10.06.2013 žiaden poplatok za vedenie úverového účtu, ktorý je v zmysle novelizovného znenia zákona o bankách zakázaný; do uvedeného času bol však tento poplatok súladný so zákonom. Pokiaľ ide o ostatné poplatky, tieto bolo možné účtovať aj na základe sadzovníka, keďže ustanovenie 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka zakazujúce od spotrebiteľa požadovať úhradu plnení, ktoré neboli dohodnuté v zmluve, nadobudlo účinnosť až 13.06.2014. Navrhovateľ si plnil svoju povinnosť v zmysle zákona o bankách a raz ročne zasielal dlžníkovi výpis z úverového účtu, v ktorom boli rovnako uvedené všetky účtované poplatky. Zo strany dlžníka nedošlo ani raz k namietaniu účtovania poplatku alebo jeho výšky. Odvolateľ tiež nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, že v konaní boli uplatnené úroky z úrokov. Podľa zmluvy mal odporca v rade 1/ splácať poskytnutý úver v splátkach po 49,79 Eur, ktorá suma zahŕňala istinu aj úroky. Na konci každého roka bolo nevyhnutné jednotlivé zaplatené úroky uviesť do výpisu, nakoľko bez uvedenia úrokov a ich pripočítania k dlhu by bol úver poskytnutý bezúročne. Pokiaľ považoval navrhovateľ za dôvodne uplatnený nárok na zaplatenie všetkých požadovaných súm, žiadal, aby mu boli priznané aj úroky z omeškania tak, ako ich vyčíslil. Aj keby bol názor okresného súdu správny, v rozhodnutí sa súd nevysporiadal s otázkou zaplatenia úrokov z omeškania do 30.04.2013 a iba konštatoval, že tieto nemohol vypočítať. Podľa názoru odvolateľa súd porušil zásadu rovnosti účastníkov, keď sa ani nepokúsil vyrátať nárok navrhovateľa, ale bolo pre neho pohodlnejšie návrh zamietnuť. Spôsob výpočtu úrokov z omeškania nie je skutočnosť, ktorú by mal preukazovať navrhovateľ, vzorce na výpočet sú všeobecne známe. Rovnako neobstojí ani tvrdenie súdu, že nebolo možné určiť, akým spôsobom boli jednotlivé úhrady odporcov započítavané. Tento spôsob stanovuje Obchodný zákonník, keďže zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Odvolateľ tiež nesúhlasil s výrokom o náhrade trov konania, keďže v ňom nebolo určené, aké právo na náhradu trov prináleží navrhovateľovi.

Odporcovia v rade 1/ a 2/ sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v zamietajúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. V prvej vete výroku nenapadnutej odvolaním zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu sčasti, ako aj rozhodnutie o náhrade trov konania. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Účelom zavedenia úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku bola harmonizácia slovenského zmluvného práva s úpravou ochrany spotrebiteľa v EÚ. Zmyslom nielen národnej, ale aj nadnárodnej úpravy spotrebiteľského práva je dosiahnuť vyrovnanie faktického nerovného postavenia spotrebiteľa s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, pri ktorých dochádza k uzatváraniu zmlúv, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho a jeho lepšiu znalosť práva a jednoduchšiu dostupnosť právnych služieb, ako i vzhľadom na možnosť zo strany podnikateľa určovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Spoločným znakom úpravy spotrebiteľského práva je teda faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavenia spotrebiteľa a podnikateľa ako profesionála, a to aj za predpokladu obmedzenia autonómie vôle zmluvných strán.

Platná právna úprava v čase uzavretia zmluvy umožňuje vyvodiť právny záver, že zmluva o stavebnom úvere, ktorá bola uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom v rade 1/ ako dlžníkom a odporcom v rade

2/ ako ručiteľom bola zmluvou typovou, teda spotrebiteľskou. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva uzavretá podľa Občianskeho, ale aj Obchodného zákonníka, ako aj podľa ktoréhokoľvek iného zákona, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzaviera vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, keď súčasne je zrejmé, že zmluvnou stranou na jednej strane je dodávateľ (navrhovateľ) s poukazom na predmet jeho podnikania a na strane druhej spotrebiteľ (odporcovia), ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Uvedené vyplýva z obsahu ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v kontexte § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Odvolačný súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenia realizované k plneniu vlastných povinností veriteľa alebo činností, na ktorých má záujem výlučne veriteľ. Zriadenie úverového účtu, za ktorého vedenie žiadal navrhovateľ splnenie poplatkovej povinnosti v zmysle zmluvy, predstavuje len vedľajší aspekt úverového vzťahu a slúži predovšetkým potrebám veriteľa, ktorý takto získava orientáciu vo vykonaných platbách zo strany dlžníka. Spotrebiteľ nie je odkázaný na vedenie osobitného účtu o realizovaných plneniach, a to ani na účely získania vlastného prehľadu, ani na získanie dôkazného prostriedku, nakoľko v sporných prípadoch je schopný doložiť doklady o jednotlivých ním poukázaných prostriedkoch (potvrdenie z banky, pošty a pod.). Z tohto pohľadu bol potom krajský súd presvedčený, že požiadavka na zaplatenie poplatku za vedenie úverového účtu znamenala neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Veriteľ požadoval od spotrebiteľa zaplatenie poplatku, naproti tomu však neposkytol žiadnu službu, práve naopak finančné plnenie slúžilo len na pokrytie jeho vlastných potrieb (informačných, účtovných). Uvedené platí bez ohľadu na to, že výslovný zákaz účtovania poplatku za vedenie úverového účtu bol predmetom neskoršej právnej úpravy. Obdobné závery (ako boli uvedené vyššie) použil krajský súd aj pre posúdenie požadovaného poplatku za zmenu splátkového plánu a poplatku za upomienky, ktoré boli zjavne účtované len za účelom zabezpečenia vlastnej činnosti veriteľa. V tomto smere však odvolací súd navyše dopĺňa, že prípadné náklady spojené s neplnením povinností dlžníka by eventuálne bolo možné priznať, avšak len pri preukázaní ich reálnej výšky, resp. ich riadneho dvojstranného dojednania. Pokiaľ má dlžník ako spotrebiteľ plniť nejaké finančné prostriedky, ich výška nemôže byť určená len na základe vôle jednej zmluvnej strany. Na uvedenom nič nemení fakt, že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka nebola v čase uzatvárania zmluvy účinné, keďže výpočet neprijateľných podmienok formulovaný v zákone má demonštratívny charakter.

Krajský súd k uvedenému ešte dopĺňa, že spotrebiteľská právna úprava nebola síce v napadnutom rozsudku použitá, odvolateľ však priamo na ňu vo svojom odvolaní poukazoval, z ktorého dôvodu nebolo nevyhnutné upozorňovať ho na čiastočne odlišné právne posúdenie veci.

Odvolačný súd sa tiež stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ neprezentoval v konaní skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné identifikovať a následne riadne posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku. Keďže v konaní bolo uplatnené právo na zaplatenie dlhu zo zmluvy o stavebnom úvere, bolo na navrhovateľovi aby podrobne špecifikoval jednotlivé peňažné sumy, ktoré voči odporcom uplatnil, a to z hľadiska výšky, splatnosti i právneho dôvodu vzniku. Navrhovateľ predložil nepostačujúce tvrdenia a dôkazy, ktoré v žiadnom prípade nemohli byť základom pre vyhovie podanej žalobe v celom rozsahu. Osobitne krajský súd poukazuje na obsah žaloby, v ktorej navrhovateľ vymedzil svoju požiadavku na zaplatenie žalovanej sumy, skutkovo však podrobne nepreukázal (predovšetkým vo väzbe na obsah zmluvy o splátkovom úvere) jednotlivé sumy, z ktorých pozostávala žalovaná finančná čiastka. Na výzvu súdu smerujúcu k preukázaniu štruktúry uplatneného nároku navrhovateľ reagoval predložením výpisu z úverového účtu.

Rozporné a neúplné skutkové tvrdenia museli viesť k zamietnutiu návrhu na začatie konania. Nie je úlohou civilného súdu odstraňovať vecné nedostatky podaní navrhovateľa, či snažiť sa z vlastnej iniciatívy hľadať v podaniach parciálne údaje na účely vyhovie žalobe. V návrhu na začatie konania

mal navrhovateľ presne rozlíšiť sumy istiny, úrokov a poplatkov, vrátane určenia spôsobu ich výpočtu, pretože len tak mohol súd posúdiť zákonnosť uplatneného nároku. Nie je možné súhlasiť s tvrdeniami odvolateľa, že výpočet jednotlivých súm je úlohou súdu a že opomenutím tejto povinnosti došlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov. Práve naopak, ničím neodôvodnenou pomocou navrhovateľovi v súvislosti s uplatneným nárokom by mohol súd poškodiť druhú procesnú stranu. Treba zdôrazniť, že v civilnom konaní platí zásada ukladajúca účastníkovi tvrdiacemu istú skutočnosť, túto aj preukázať, inak sa vystavuje riziku neúspechu v konaní. Navrhovateľ zjavne neuniesol dôkazné bremeno, okresný súd mu pritom ponúkol príležitosť vysvetliť opodstatnenosť uplatneného nároku, a to aj vo forme osobitnej výzvy, ktorá však ostala nevyužitá. Konkrétna špecifikácia žalovanej sumy bola práve tým, čo mohlo vyústiť do plného procesného úspechu navrhovateľa v konaní. Pokiaľ účastník v konaní len poukazoval na jednotlivé listinné dôkazy, na konkrétne ustanovenia zmluvy, či všeobecných obchodných podmienok, tento jeho postup bol nedostatočný, pretože neponúkol súdu jasný obraz o štruktúre uplatnenej pohľadávky.

Pokiaľ ide o namietaný výrok o náhrade trov konania, k tomu krajský súd považuje za nevyhnutné poukázať na fakt, že v konaní bol pomer úspechu väčší na strane odporcov, ktorým tak vzniklo v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. právo na náhradu trov konania, ktoré si však neuplatnili. Navrhovateľovi z dôvodu jeho „väčšieho“ neúspechu nebolo možné priznať trovy konania, a preto ani nebol dôvod uvedenú skutočnosť vyjadrovať osobitným výrokom.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, a preto je povinný nahradiť odporcom v rade 1/ a 2/ trovy, ktoré im v súvislosti s týmto konaním vznikli. Keďže si odporcovia náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a z obsahu spisu mu vznik trov tohto odvolacieho konania ani nevyplýva, odvolací súd im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.